

עם מי נכגש ביג"י בעת חניית מטוסו בטהרן? על איזה נושאים דן? על מה חתם?

השניתן הכרטי

לזממה הגדול של המדינות הישראליה היה מאז ומתמיד לעקוף את הכיתור הערבי ולצבור בסיסים יידישתיים בעורף המדינות הערביות. היא גם חלמה תמיד לרכב על הסוס המערבי נגד הערבים, אותם הציגה תמיד כסוכני הקומוניסטים במרחב. השבוע נראה כי הצליחה להגשים שני חלומות אלה ביחד.

ידיעה של סוכנות הידיעות האיטלקית אטנה מסרה, כי נחתמה ברית צבאית בין ישראל לבין פרס.

לפי אותה ידיעה נפגש ראש ממשלת ישראל, דויד בן-גוריון, עם ראש ממשלת פרס, ד"ר עלי אמני, בעת שהותו הקצרה במלל התעופה של טהראן, עקב קלקול במטוס שהובילו לבורמה.

הידיעה של סוכנות הידיעות האיטלקית לא היתה הידיעה היחידה שבאה לרמוז על שיחות חשאיות בין גרמנים ישראלים ופרסיים. שלושה חדשים לפני נחיתת ה"אונס בפרס סיפר העיתון ההודי טאג, המופיע בדלהי, על ביקורה של אישיות צבאית ישראלית חשובה בפרס. העיתון ההודי הוסיף ומסר, שבעקבות אותו ביקור נחתמו הסכמים מיוחדים בין הממשלה הישראלית והפרסי בדבר תיאום פעולה בין שני המטות.

★ ★ ★ הכבוד הטמור

היה בסיס ממשל לכל השמועות והכתובות שהופיעו בעתונים השונים על השיחות החשאיות בין בן-גוריון ואישי הצבור הפרסיים. כבר מהידיעה הראשונה על קלקול הבריטניה נשמע כל הסיפור כולו כחלק מספר הרפתקאות דמיוני. כאשר הצטרפו לפקפוקים הרבים שליוו את ההודעות הרשמיות על הקלקול גם הוכחות ממשיות שמהלי ארבע ידעו עוד זמן רב לפני הידיעה האחרונה שיש לשנות את כל מערך הטיסות של אלעזר, לא נותר עוד איש שפקפק בעובדה שכל עניין קרי קול המטוס היה פרי דמיונו הפורה של אחד מאנשי משרד ראש הממשלה.

יותר מזאת. התברר שבשעה שמת סו של ביג"י נחת בנמל התעופה בטהראן, כבר חיכו לו במקום אישים רכי-מעלה מצמרת המנהיגות הפרסית — ששמותיהם לא פורסמו — והובילו אותו ישר אל ביתנו הפרטי של השאח בנמל התעופה. לא נותר, אפוא, מקום לספק, כי החגיה בטהראן היתה נחיתה אונס מתוכננת בדיקנות ובקפדנות רבה.

השאלה המסתורית שאספה את תעלומת הנחיתה היתה: מי היו איתם אישים בכירי, איתם ניהל ביג"י שיחות במשך ה"שעות הארוכות ששהה בפרס?

אפילו משרד החוץ הישראלי, הממחר להכחיש כל ידיעה מדינית כל עוד אין ביג"י עצמו מעוניין בפרסומה, לא יכול היה להעלים את העובדות. בניסוח הרשמי של משרד החוץ נאמר בפירושי, כי ראש הממשלה נפגש עם נציגים פרסיים בכירים. ההודעה לא השתמשה בביג"י, "פקידים בכירים" אלא "נציגים בכירים". נציג בכיר הוא מושג כללי ורחב הר"כולל, מלבד פקידים בכירים, גם שרים וראשי מדינות. לכן היתה זו הגדרה המתאימה גם לראש הממשלה הפרסי ואפילו לשאח עצמו.

★ ★ ★ כוחה של ירידת

עוד לפני שמטוסו הרורבי של ביג"י הפקיע אותו מטהראן לראנגון רחשו מרכזי הדיפלומטיה הבינן הביג"י לאומיים ככתרות דבורים. השאלה שהעסיקה את כולם היתה: עם מי בויק נפגש בן-גוריון ומה היה תוכן השיחות שניהל עם האנשים עימם נפגש? האם חתם על

הסכמים איוה שהם? ואם חתם, מה מובנם המדיני או הצבאי? מכיוון שמדיניותה של ישראל מתנהלת לפי שני קהים יסודיים: קו אנטי-ערבי במדיניות האזורית וקו פרו-מערבי במדיניות העולמית, היתה מובנת ההתעניינות הרבה שגילו גורמים ערביים ועולמיים במהות הקשרים בין ישראל ו"השותף הפרסי".

רדיו קהיר כסר את גירסתו כעבור יום.

המהפכנית. בבניין, בסלילת כבישים, ב"קלאות, בניצול מקורות המים, בפיתוח התיירות ובכל אותם שטחים בהם מהחיה התקדמותה של ישראל סמל ליכולת הגלוי מה בה, מעניקים המוחים הישראליים את הידע הרב שצברו הן בעבודתם במדינה והן בנסיונם בעבודות דומות במדינות ה"אפריקאיות השונות".

מספר מומחים ישראלים אף נשכר על-

השאח

חסותן של מעצמות גדולות. חסות כזו מצד מעצמה מערבית גדולה, היתה מאז ומתמיד אחת ממטרותיה היסודיות של מדיניות החוץ הישראלית.

לגבי המדיניות הישראלית המוצהרת יש להתקשרות עם פרס שני יתרונות חשובים: ● התקשרות כזאת כמוה כקביעת עיב"ד שיששראל מהווה חלק בלתי נפרד ממערך ההגנה המערבי.

● עצם ההתקשרות עם מדינה מוסלמית במרחב מהחיה תקיעת טריון בגבן של המדינות הערביות, הפועלות לבידודה של ישראל.

אולם דוקא את הנקודה הזאת מעוניינים הפרסים להסתיר, ולשמש כל רמז שיש ביכולתו להעיד עליה. מאחר שפאקיסטאן, כמדינה מוסלמית, תתנגד לכל קשר בין אחת ממדינות ברית המרכז עם ישראל, משתדלת פרס למנוע כל דליפה על השיחות החשאיות ועל ההסכמים החתומים בין ישראל ופרס. כך טוען, על כל פנים, פרשנו של העיתון ההודי טאג, שגילה לראשונה את הפרשה.

ביג"י

החניה בטהראן היתה נחיתת אונס מתוכננת בקפדנות

ידי הממשלה הפרסית, לשמש לה כיועצים בתחומי הפעולה של המשרדים השונים. נוכח הסיוע הכספי המוגבר של ממשלת ארצות-הברית לפרס מצאו לאחזונה מומ"חיים ישראלים נוספים ששתי עיסוקי ב"פרס. הממשלה הפרסית הזמינה מישראל מומחים פיננסיים מיוחדים, היועצים ל"מומחי השאח כיצד לנצל במלואה את נכונות העזרה של האמריקאים.

★ ★ ★

על שרושה ועל ארבעה

השיבותה של פעילות ישראל ב"פרס אינה מצטמצמת בשטח הכלכלי בלבד. מלבד העניין שיש לישראל בקיומה של מדינה אוהדת במרחב — למרות שזו, בגלל סיבות משלה של מדיניות פנים וחוק, אינה יכולה להרשות לעצמה קשירת יחסים דיפלומטיים עם ישראל — קיימת עוד נקודה פוליטית כבדת-משקל.

פרס מהווה נקודת-מפתח במערך ההגנה המערבי ושמששת כחרים בפני סכנת ה"חדירה של הסובייטים לאזור. יחד עם

במהירות חדשותיה בערבית הודיעה התחנה המצרית, כי בן-גוריון "נשגש עם יקידו השאח".

אפילו אם אין להשיג לה אישור מוסמך, אין היא בבחינת אפשרות בלתי מתקבלת על הדעת. מכל מקום, טרם הושמעה הכ"חשה כלשהיא לגירסה זו.

אם אמנם נפגש ביג"י לדיונים עם ה"שאח וראש הממשלה הפרסית, הרי שדיונים אלה לא התנהלו בחלל ריק. אין זה סוד כי מזה זמן רב קיימת בפרס פעילות ישראלית ענפה. הקשרים בין ישראל ופרס משתרעים על שטחים בהם מבססת ישראל את קשריה עם שאר המדינות היידישיות באפריקה ואסיה. כך, למשל, פועלות בפרס חברות בניין ופיתוח ישראליות על בסיס מסחרי טהור, כשם שהן פועלות גם בתור-כיה ובכמה מדינות אפריקאיות אשר להם קשרים עם ישראל.

חברות אלו ממלאות את הפער הקיים בפרס בין המחזור החמור בכוחות טכ"ניים ובידע מקצועי, לבין המגמה של המשטר הקיים בה — לפתח במהירות את המדינה הנחשלת, כאמצעי-מונע לפעילות